

рабочыя

Бабруйска

26.10 – 1.11.2000 г. Наклад 299 ас. Паштовы адрас: 213 807, Бабруйск, а/с 94, www.bobruisk.net. Рэдактар Ігар ХОДЗЬКА. №33/34

РЭАЛІІ

ФАРС ПАД НАЗВАЙ “ВЫБАРЫ”

15 кастрычніка прайшлі “выбары” ў палату № 2. Ужо на наступны дзень было абвешчана, што яны адбыліся ва ўсіх трох акругах горада. Лішне казаць, што ўсе дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі паспяшаліся ўзахлеб распавесці аб іх дэмакратычнасці і адкрытасці.

Між тым, тыя людзі, якім ўся палітыка, па вялікаму рахунку, “да лямпачкі”, сапраўды маглі прыняць гэту інфармацыю за чыстую манету. Бо ўсё было, як павінна быць. Перадвыбарчая агітацыя? Дык выступіць усім давалі. Галасаванне? Бары бюлетэнь, крэслі, каго жадаеш. На наступны дзень і БТ, і ГРТ кажуць у адзін голас, што ўсё “о’кей!”. Чаму ж нейкая апазіцыя ў адзін голас крычыць, што гэта фарс?

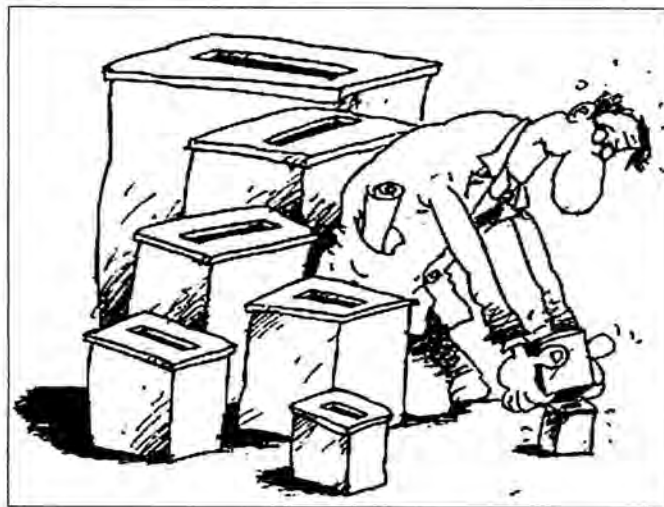
Насамрэч жа “выбары”, якія мелі месца, прайшлі з мноствам парушэнняў, што і зафіксавалі шматлікія незалежныя назіральнікі. Здаралася, па надуманым прычынам было адмоўлена ў рэгістрацыі ў якасці кандыдатаў у дэпутаты тым асобам, якія не прадстаўляюць партыю ўлады ды вылучаюцца самастойнасцю мыслення. Калі пачаць з такой ранняй стадыі, газетнага фармата нам відавочна не хопіць. А таму звернем увагу толькі на агітацыю кандыдатаў, галасаванне і падлік галасоў.

Што тычыцца агітацыі. Тут найбольш “адзначыўся” Бабруйскі раён ды рэгіёны. Так, па інфармацыі, якую мы атрымалі ад кіраўніка Клічаўскага прадстаўніцтва Беларускага Хельсінскага камітэту Анатоля Бела-зерцава, у Асіповіцкай выбарчай акрузе № 74 балатаваліся дзве “важныя” асобы — “палатнік” Сямён Ліфшыц і міністр сельскай гаспадаркі Вадзім Папоў. Першы, невядо-

ма за чые грошы, прывёз са сталіцы Аляксандра Ціхановіча ды Ядвігу Паплаўскую, канцэргы якіх праходзілі ў рабочы час. А міністр арганізаваў раз’езд машын па вёсках з 10-15 агітатарамі на барту. Кіраўнікам усіх раённых арганізацый было загадана прывозіць з сабой на сустрэчы па 4-6 чалавек. І рабочы час, і бензін на гэта не шкадавалі.

Па Бабруйску раёну (Бабруйская раённая акруга № 65) назіральнікі адзначылі відавоч-

(што законам забаронена) працягвалі прымаць заяўкі дзеля галасавання на даму. У 18.30, пасля падліку колькасці прагаласаваўшых, узнялася мітусня, быццам у растрывожаным мурашніку. Бо высветлілася, што на ўчастак завітала ўсяго каля 30 % выбаршчыкаў. Затое за астатнія паўтары гадзіны — о’цуд! — прагаласавала больш за 22 %! У акрузе № 65 на участку № 69 (школа № 17) вынасная скрыня выкарыстоўвалася не па запыхах выбаршчыкаў. Як

ны ціск вертыкальшчыкаў на выканаўчую ўладу, на старшыню калгасаў, якія вымушаны былі актыўна праводзіць “генеральную лінію” — агітаваць па вёсках за “патрэбнага” кандыдата. Так, у вёсцы Слабодка сам старшыня сельскага выканаўчага камітэту па тэлефоне заклікаў людзей прагаласаваць за “палатніку” Бабкова.

Парушэнні былі зафіксаваны і пры галасаванні. Вось толькі некаторыя прыклады.

У акрузе № 64 на участку № 22 (размешчаны ў памяшканні гімназіі № 1) і пасля 18 гадзін

вынік, у гэтай скрыні аказалася 60 лішніх бюлетэняў. Па акрузе № 63 на участку № 43 (інтэрнат гарбарнага камбіната) выбарчая скрыня знаходзілася па за полем зроку назіральнікаў, за кабінкамі для галасавання, куды раз-пораз заходзілі і самі члены камісіі.

Цяпер аб падліках. Далёка не ўсім назіральнікам удалося не тое што паназіраць, як галасы падлічваюць, але і ўвогуле пры гэтай працэдуры хая б папрысутнічаць. Напрыклад, у выбарчай акрузе № 74, якую вышэй мы ўжо ўзгадвалі, 23 на-

зіральнікі, што сумленна папрацавалі ў час датэрміновых “выбараў”, 15 кастрычніка да нагледу дапушчаны не былі: “Такіх грамадскіх арганізацый не існуе”. Відавочна, што ўлады спалохаўся татальнага кантролю, таму і загадвалі “не пусціць”. Як след, ужо пасля першага тура перамогу святкаваў В. Папоў. У акрузе № 65 на участку № 53 (школа № 7) пры падліку галасоў аказалася на 100 бюлетэняў больш, чым павінна было быць. У акрузе № 63 амаль на ўсіх участках члены камісіі адмаўляліся даваць назіральнікам інфармацыю аб ходзе датэрміновага галасавання. І толькі на другі-трэці дзень вымушаны былі падпарадкавацца патрабаванням закона. Затое міліцыянеры, сачыўшы за парадкам на участках, без праблем атрымлівалі лічбы папярэдняга галасавання.

Ці варта здзіўляцца таму, што па афіцыйных даных галасаванне ў акрузе № 64 адбылося, а па падліках незалежных назіральнікаў — не? Калісьці, на прэзідэнцкіх выбарах 1994 года, назіральнікі падлічвалі бюлетэні разам з членамі камісіі. Зараз жа, літаральна на ўсіх участках непажаданных сведкаў размяшчалі на такой адлегласці ад месца падлікаў, што заўважыць, што там нападлічвалі, не прадстаўлялася ніякай магчымасці. І толькі пасля заканчэння падлікаў назіральнік меў магчымасць азнаёміцца з выніковым пратаколам.

Таму і мела рацыю апазіцыя, якая яшчэ дадоўга да “выбараў” заклікала да іх байкоту. І аб ніякай адкрытасці плебісцыту не можа быць і гаворкі. Звычайны фарс пад гучным назовам “выбары”.

Віктар КУЛІКОЎ.

БУДНІ

МІХАІЛ ДРАЖЫН ПАЙШОЎ

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Міхail Дразын выказаў намер развітацца са сваёй пасадай, у сувязі з чым яго рукою была напісана адпаведная заява ў “верхнюю кропку” вертыкалі. І вось нарэшце А. Лукашэнка падпісаў указ аб яго адстаўцы. Выконваючым абавязкі старшыні Магілёўскага аблвыканкама прызначаны былі першы намеснік Дзмітрый Савіцкі.

МІХАІЛ БАНДАРЭНКА ЗАСТАЎСЯ

Да самага пачатку другога тысячагоддзя Бабруйск асуджаны існаваць без кіраўніка мясцовай выканаўчай улады. “Крэдыт даверу” на гэты тэрмін “выпісаны” былому намесніку Раманоўскага Міхailу Бандарэнку, які застаўся выконваць абавязкі старшыні гарвыканкама.

І НОВОШТА МЫ ГАЛАСАВАЛІ?..

Як стала вядома, што пасля першага тура выбараў, адзін з двух кандыдатаў, прайшлі ў другі тур па 63-й выбарчай акрузе, Э. Нарышкін зняў сваю кандыдатуру.

КРЫНІЦА БЕЛАРУСКАСЦІ

Ці ж можна ў Бабруйску набыць сапраўдны, “залатафондавы” беларускамоўны выданні? Не спяшайцеся адказваць “не”. Аказваецца, у кнігарні, што побач з плошчай Леніна, у продажы ёсць творы Рыгора Барадуліна, Ларысы Геніюш, а таксама календар на 2001 год з выявай Вітаўта! Добрая навіна для свядомых беларусаў. І, магчыма, добры знак.

АБ’ЯВА

УСІМ АМАТАРАМ СУЧАСНАЙ МУЗЫКІ

Нарэшце і ў наш горад завіталі сапраўдныя беларускія музыканты — легендарны гурт НРМ. Амаатары айчыннага року атрымаюць магчымасць азнаёміцца з новым альбомам “Тры чарапахі”, які, дарэчы, музычны аўтарытэты лічаць лепшым рокавым музычным канцэртам на сённяшні дзень у Еўропе. Адзіны канцэрт адбудзецца ў 19 гадзін 19 лістапада ў памяшканні Дома афіцэраў.

“РАБОЧЫ БАБРУЙСКА” АБ’ЯЎЛЯЕ КОНКУРС

Два білеты на вышэй адзначаны канцэрт атрымае той, хто (у пісьмовай форме) дакладна адкажа на два пытанні нашага конкурсу:

1. Колькі альбомаў, з улікам апошняга, выйшла з пад гурта “НРМ”?
2. Колькі нумароў “Рабочага Бабруйска”, з улікам таго, што вы трымаеце ў руках, выйшла ў свет з моманту ўтварэння газеты?

ДОБРАЯ СПРАВА МАЛАДОГА ФРОНТУ

Амаатары роднай мовы і літаратуры, гэтая падзея — для вас. Малады фронт адкрывае сапраўдную бібліятэку беларускамоўных твораў, сярод якіх “Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны”, “Да дэмакратыі праз грамадзянскую супольнасць”, “Анталогія беларускай эпітафіі”, “Роднасць”, “Памяць. Бабруйск.” і іншыя. Дзеля гэтай добрай справы ў падарунак прымаюцца любыя кнігі на роднай мове.

Звяртацца па тэлефоне 58-33-10.

Калонку падрыхтаваў А. ЛІТВІНАЎ.

ЗАМАЛЁЎКІ БАБРУЙСКАГА НАЗІРАЛЬНІКА

Тое, што дзяржаўныя СМІ называюць выбарамі 15 кастрычніка, засталася ў гісторыі. Пры ўсім нашым жаданні прызнаць ці не прызнаць вынікі таго, што адны называюць фарсам, а другія выбарамі, мы ўсё ж (дзеля будучыні нашага народа) павінны задумацца, да чаго могуць прывесці падзеі, якія мелі месца ў Беларусі два тыдні таму.

Не па свайму жаданню я стаў сведкам размовы двух мужчын сярэдняга ўзросту ў перапоўненым тралейбусе на наступны дзень пасля гэтак званых выбараў.

Першы з неразуменнем адзначыў: “Пра якія выбары ты кажаш, ні я, ні мае знаёмыя ды сваякі на гэтыя выбары не хадзілі, бо няма ніякага сэнсу, усё роўна пераможа той, «хто трэба»”. Ды ўвогуле бабруйчане былі на рынку, а ўвечары па радыё “Свабода” перадалі, што на выбарчыя ўчасткі прыйшло недзе каля 40 % выбаршчыкаў!”

Другі са здзіўленнем адказаў: “Ну ты і загнуў. Мы з жонкай а палове дзевятай прыйшлі на выбарчы ўчастак, паставілі свой подпіс, атрымалі паперку, крыжыкам адзначылі любага нам кандыдата і, самае галоўнае: кінулі сваю паперку ў скрыню. Усё сумленна і ніякага падману. Тым больш, увечары па БТ нейкая жанчына сказала, што на выбарчыя ўчасткі прыйшло крыху больш за 60% выбаршчыкаў”.

Чым скончылася спрэчка двух, хутчэй за ўсё, саслужбоўцаў-аланентаў, мне не вядома, бо я быў вымушаны прадзірацца праз тралейбусны натоўп,

каб выйсці на патрэбным мне прыпынку. Відавочна адно: гэтак званыя выбары 15 кастрычніка яшчэ больш раскалолі і без таго раскалатае беларускае грамадства. Паказальна, што колькасць тых, хто не пайшоў на выбары, і тых, хто атрымаў паперку з імянамі кандыдатаў, прыкладна аднолькавая. Чым гэта скончыцца — не вядома.

АБЯРЫ МЯНЕ, БО Я ХАРОШЫ

Галоўнымі байкагоўшчыкамі выбараў у Бабруйску былі самі кандыдаты ў палату. Больш нецікавых людзей у сваім жыцці я не бачыў. Такое адчуванне, што ўсе кандыдаты — родныя браты і сёстры. Гэта не азначае, што яны мелі паміж сабой братэрскае адносіны, тут якраз зусім наадварот. Іх падабенства ў выхаванні. У сваіх агітках яны аднолькава нахвалілі сябе. Адзін “умелы арганізатар і руководитель...”, другая “честный, порядочный, справедливый человек...”, трэці “прошёл испытание на принципиальность и достоинство...”, чацвёрты “верный союзник и защитник...”. Адным словам, суперлюдзі, не маючыя нават намёку на нейкія недахопы.

Галоўнай зброяй кандыдатаў былі абяцанкі, пачынаючы ад будаўніцтва мастоў, тралейбусных ліній, дарог, паліклінік, дамоў і г.д., закончваючы ўмацаваннем правага берага ракі Барзіна і паляпшэннем экалагічнай абстаноўкі. Толькі вось не здолелі разумна растлумачыць кандыдаты-фантасты, якія ўсё гэта зробіць. Ды ніхто ў іх і не пытаў, бо навошта выбаршчыкам усё гэта, калі большасць бабруйчан вядзе кожны дзень сумную барацьбу за існаванне.

Асабліва жахлівымі былі дэбаты, кандыдаты змагаліся адзін з другім у ўменні разганяць выбаршчыкаў.

Не абыйшлося без наватарства ў філалогіі. Так тэлезорка, юрыст-палатанік, увёў у расейскую мову артыкул “бля”, што выклікала поўнае неразуменне ў рабочых ФандАКА.

ВЫБАРЫ БЕЗ ВЫБАРУ

Найбольш складаная задача стаяла перад выбаршчыкамі — абраць таго, няведаючы каго, і неразумючы, навошта. Тут без творчага падыходу не абыйшлося. Бацька пяці сыноў-крымінальнікаў у стане алкагольнага атручвання галасаваў за жанчыну, «бо яна жанчына». Кабета, якая ўсё жыццё працавала, а сёння «нікому не патрэбна», жадала аддаць свой голас камуністу, а прагаласавала за праграміста, бо “гэта адно і тое ж”. Яе сяброўка галасавала за дырэктара хлебакамбіната, бо “ён нас хлебшукам корміць”. Нехта заліношчыў вочы і, як кажуць, на каго Бог пашле. Галасавалі за свайго, за таго, каго бачылі ці чулі, большасць жадала прагаласаваць “як патрэбна” і са спадзяваннем чакала падказкі.

Асабіста я правёў дванаццаць гадзін ў якасці назіральніка на адным з выбарчых участкаў 65-й акругі. Кінулася ў вочы адсутнасць ля скрынь для галасавання моладзі і людзей сярэдняга ўзросту. Старшыня выбарчай камісіі спрабавала растлумачыць гэту акалічнасць тым, што, “на выбары не ідуць спекулянты і злодзеі, бо жадаюць, каб у краіне была анархія”, а адзін сябра камісіі сам-насам шчыра

прызнаўся, што ў пераважнай большасці праігнаравалі выбары найбольш разумныя і сумленныя выбаршчыкі. Нельга выключыць факт, што выбары байкавалі тыя, каму, як той казаў, “усё да лямпачкі”, але можна ўпэўнена сцвярджаць, што пераважная большасць бабруйчан асэнсавана не прыйшла на выбарчыя ўчасткі, бо не жадала прымаць удзел у выбарах без выбару.

ЯК ГЭТА РАБІЛІ?

Марудна працякаючае волевыяўленне жыхароў Бабруйска, напэўна, прывяло ў шок адказных за выбары, якія разлічвалі мінімум на 70 %, а тут... Цяжка зразумець механізмы фальсіфікацыі, тым больш, калі сам ёй ніколі не займаўся. З вонку імгэт старшыні выбарчай камісіі, дзе я быў назіральнікам, нагадваў імгэт раба, які за талерку баланды гатовы на ўсё. Апраўдваючы тым, што “на правядзенне выбараў ідуць нашы грошы”, «з паветра» з’явілася яшчэ сто выбаршчыкаў. На другім участку старшыня выбарчай камісіі, “рупілівец за народныя грошы”, адкрыта прапанаваў назіральніку і давераным асобам кандыдатаў “кінуць” трыста палерак “супраць ўсіх”, дзякуй Богу, знайшоўся чалавек, які перасцярог іх ад такога крымінальнага злачынства.

ЭПІЛОГ

Выбары 15 кастрычніка, пры ўсёй сваёй абсурднасці, выкрылі глыбокі палітычны крызіс, у якім апынулася наша краіна. Улады яшчэ доўга будуць размахваць сваімі 60%, як жанчына лёгкіх паводзін — спраўкай з адмоўным вынікам аналізу на венерычнае захворванне.

Але ўсё гэта не можа працягвацца бясконца.

Алесь ЧЫГІР.

